

Gemi sicilinde yapılacak ipotek tesisi işleminde harç aranılıp aranılmayacağı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	HARÇLAR KANUNU
Özelge no	E-97895701-140.07[2025.86]-626287
Tarih	16.05.2025

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İstanbul Defterdarlığı

Gelir Kanunları Diğer Vergiler Grup Müdürlüğü

Sayı : E-97895701-140.07[2025.86]-626287

16.05.2025

Konu : Gemi sicilinde yapılacak ipotek tesisi işleminde harç aranılıp aranılmayacağı

İlgide kayıtlı özelge talep formu ve eklerinin incelenmesinden, Şirketinizin yurt dışında yerleşik firma ile "Yat İnşaat Sözleşmesi" imzaladığı ve yat imalatına başladığı, söz konusu yatın İstanbul Liman Başkanlığının ... numaralı yapı kayıt belgesi ile Yapı halindeki Gemilere Özgü Sicilde Şirketiniz adına kayıtlı olduğu, siparişi veren yurt dışında yerleşik firmanın sipariş ettiği yatın liman başkanlığı kaydı üzerinde ipotek tesis ettirmek istediği, Şirketinizce İstanbul Liman Başkanlığında bu hususta girişimde bulunulması üzerine ipotek işlemi sırasında harç talep edildiği belirtilerek, yapılacak olan ipotek tesisi işleminin 492 sayılı Harçlar Kanununun 123 üncü maddesine göre harçtan istisna olup olmadığı hususunda görüş talep edildiği anlaşılmaktadır.

492 sayılı Harçlar Kanununun 95 inci maddesinde, gemi ve liman işlemlerinden bu Kanuna bağlı (7) sayılı tarifiede yazılı olanların gemi ve liman harçlarına tabi olduğu; 96 ncı maddesinde, inşa halindeki gemilere mahsus sicil işlemlerinin de gemi sicil işlemleri gibi harca tabi olduğu, ancak inşa halindeki gemilere mahsus sicilde kayıtlı bir geminin, asıl sicile geçirilmesinde evvelce yapılmış ve harca tabi tutulmuş işlemlerden ayrıca harç alınmayacağı hükmüne bağlanmıştır.

Aynı Kanunun 97 nci maddesinde: "*Gemi ve liman harçları, taraflarca aksi kararlaştırılmamışsa aşağıda yazılı kişiler tarafından ödenir:*

a) Mülkiyet hakkını iktisabedenler, (İktisabeden kişiler birden fazla ise, harçları hisseleri oranında öderler),

b) İpoteklerde ipoteği tesis edenler,

c) Bunlar dışında kalan işlemlerde lehine işlem yapılmış olanlar" hükmü yer almaktadır.

492 sayılı Kanuna bağlı (7) sayılı tarifenin "*I- Gemi sicil işlemleri*" başlıklı bölümünün 5 inci maddesinde, gemi siciline kayıtlı gemiler üzerinde tesis olunacak ipoteklerden sağlanan borç miktarı üzerinden nispi harç alınacağı hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan, 492 sayılı Harçlar Kanununun 123 üncü maddesinin onuncu fıkrasında, her türlü gemi, yat ve diğer su araçlarının inşası, yenileme ve dönüşümü ile bakım ve onarımına yönelik olarak düzenlenen kâğıtlarla ilgili işlemlerin bu Kanunda yazılı harçlardan müstesna olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Özelge talep formu eklerinin tetkikinde, Şirketiniz (inşaatçı) ile yurt dışında mukim ... (alıcı) arasında .../2/2025 tarihinde düzenlenen "Yat İnşaat Sözleşmesi"nin "*Niyet ve Kapsam*" başlıklı 2 nci bölümünün 1 inci maddesinde, inşaatçının sözleşme hükümlerine uygun olarak yatı tasarlamayı, inşa etmeyi, donatmayı, tamamlamayı, denize indirmeyi ve alıcıya teslim etmeyi kabul ettiği, alıcının da sözleşme hükümlerine uygun olarak yatı satın almayı, bedelini ödemeyi ve teslim almayı kabul ettiği; "*Sözleşme Bedeli ve Ödeme*" başlıklı 3 üncü bölümün 4 üncü maddesinde ise inşaatçının, alıcının ödeme yükümlülüklerinin teminatı olarak yat üzerinde alıcı adına ve lehine Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı İnşa Halindeki Gemiler Sicilinde birinci öncelikli ipotek tescil ettirmeyi kabul ve taahhüt ettiği, bu amaçla tarafların kapsamı ayrıca kararlaştırılacak ipotek sözleşmesi akdedeceği ve bu sözleşmenin noter huzurunda tasdik edileceği, alıcının ipotek sözleşmesinin akdedilmesi ve ipoteğin tescili için gerekli işlemleri derhal yapacağı ve ipotek sözleşmesinin noter huzurunda akdedilmesini müteakip inşaatçının on beş (15) gün içinde ipoteği tescil ettireceği, ipotek tescilinin Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı İnşa Halindeki Gemiler Sicilinden alınan bir belge ile kanıtlanacağı belirtilmiştir.

Bu itibarla, yat tasarlanması, inşa edilmesi, donatılması, tamamlanması, denize indirilmesi ve alıcıya teslim edilmesi hususunda Şirketiniz (inşaatçı) ile yurt dışında mukim ... (alıcı) arasında sözleşme düzenlendiği, sözleşmede alıcının ödeme yükümlülüklerinin teminatı olarak yat üzerinde alıcı adına ve

lehine ipotek tescil ettirilmesi amacıyla ipotek sözleşmesi akdedileceğinin belirtildiğı hususları dikkate alındığında, söz konusu yat inşasına ilişkin düzenlenen sözleşme uyarınca alıcının ödeme yükümlölüklerinin teminatı olarak yapılacak ipotek işlemine 492 sayılı Kanunun 123 üncü maddesinin onuncu fıkrası kapsamında harç istisnası uygulanması mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026